

Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Dr. Öğretim Üyesi Emre Ahmet Seçmen:

Geleneksel sinema hiçbir zaman bitmez

Sinema salonlarının eski kalabalık günleri geride kaldı. Küresel salgınla birlikte dijital platformların popülerleşmesi sinema salonlarının yerini bu platformlar mı alıyor sorularını akıllara getirdi. Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Dr. Öğretim Üyesi Emre Ahmet Seçmen, sinema salonlarındaki genel düşünüşün sadece küresel salgınla ilişkisinin olmadığını söyledi. Geleneksel sinemanın hiçbir zaman bitmeyeceğini düşündüğünü belirten Seçmen, “Özgün içerikler her zaman sinema salonlarında izleyicisini bulur” dedi.

Küresel salgının en çok etkilediği alanlardan biri de sinema sektörü oldu. Alınan önlemler kapsamında uzun süre sinema salonları kapalı kalırken, vizyona girmesi planlanan birçok filmin de gösterim tarihleri ertelendi. Bu süreçte gerek sinema gerek diğer etkinliklerin kısıtlanması gerekse kapalı alanlara gelen kısıtlamalar sebebiyle sanatseverler dijital platformlara yöneldi. Sinema salonlarının tekrar açılmasıyla birlikte salonlar eski seyircisini bulamazken, geleneksel sinema yerini dijital platformlara mı bırakıyor soruları gündeme geldi. Bu konuyu değerlendiren Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Emre Ahmet Seçmen, sinema salonlarındaki genel seyirci düşünüşünün sadece küresel salgınla ilişkili olmadığını belirtirken, özgün içeriklerin her zaman sinemada yer bulacağını söyledi.

“Salgın olmasa da durum böyle olacaktı”

“Sinema salonlarındaki genel düşünüşün sadece küresel salgınla ilişkisi yok” diyen Dr. Öğretim Üyesi Emre Ahmet Seçmen, sözlerine şöyle devam etti:

“Çünkü ana akım sinema üreticilerinin orijinal içerik bulmada yaşadığı sorunlar sinemalarda insanların daha seçici davranmasına sebep oldu. Sinema ne olursa olsun bir ekonomik aktivite ve ülkemizin son dönemlerde içinde bulunduğu durumu da düşünürsek küresel salgın

olmasaydı da bu olacaktı diye düşünüyorum. Tabi bir de salonların büyük bir kısmının belli tekellerin elinde olması da bir başka çıkmazı doğuruyor. Bu bağlamda baktığımızda bilet fiyatlarının yüksekliği, insanların sinema salonunda film izleme aktivitesini yapmadan önce farklı aktivitelerin arasından bir seçim yapmasını, eğer sinemayı seçiyorsa gideceği film alternatifini seçerken de daha hassas davranmasını gerektiriyor. Buradaki en önemli husus içerik alternatiflerinin de çeşitliliğinin sinemalarda azalmasıydı.”

“Sinema bilet fiyatlarındaki artış da seyirciyi etkileyebilir”

Seyircinin sinemaya dönme noktasında nasıl tavır takınacağına dair henüz yorum yapmanın erken olduğunu belirten Seçmen, “Öncelikle salgın döneminin hala bitmediğini de düşünürsek şu an için sinemalara tekrardan izleyicinin nasıl bir dönüş sağlayacağı konusunda net bir cümle kurabilmek çok kolay değil. Çünkü salgın tam anlamıyla bitmeden salona gitmenin seyirci için hala nasıl bir anlam ifade ettiği sorusuna cevap arayamayız. An itibariyle belirli koşullar altında salona giriş yapabilmekteyiz ama burada salgın öncesi ve sonrası arasında özellikle ekonomik koşullar olarak farklılıklar var. Şu an bilet fiyatları daha da artmış durumda ve izleyicinin de ekonomik koşulları yine salgın öncesine göre daha düşük durumda. Tabi dijital platformların yükselişi de şu ortamı destekleyen ve insanların davranışlarını ister istemez değiştiren bir etken oldu” dedi.

“Yapım şirketleri dijital platformlara yöneliyor”

Dijital platformların küresel salgın sürecinde yükselişe geçtiğini belirten Seçmen, “Ancak sıkıntılı taraflardan biri şu ki, çok hızlı tüketilen ürünler oldukları için dijital platformlar daha seri bir üretim yapmak zorunda. Bu aynı zamanda bütçe kullanımı ve bunun geri dönüşünü bekleme noktasında daha hızlı bir sürece döndü. Tüm dijital platformlar, izleyicinin tüm izleme ve takiplerini belli algoritmalarla takip ediyor ve yeni içerikleri bu bağlamda yönlendirmeye gidiyor” dedi. Yapım şirketlerinin de dijital platformlara yöneldiğini belirten Seçmen, şunları söyledi:

“Günümüzde sadece Türkiye’de değil tüm dünyada yapım sistemi öncelikle dijital platforma üretme üzerine bir politika izliyor. Aynı sinema salonlarında olduğu gibi hem kaliteli hem de kalitesiz birçok içerik ortaya çıkmaya devam ediyor. Burada sektörel anlamda şunu söylemek gerekir: Herhangi bir projesi sinemalarda yer bulamayacak ve sorun yaşama ihtimali olan bir yönetmen veya senarist, bu dijital platformlar sayesinde hikayesini anlatabilir ve dünyada birçok kişiye ulaşabilir. Bir diğer önemli nokta da dijital platformların dünyanın farklı ülkelerinden yönetmenleri ve ekipleri toplayarak daha lokal ama evrensel olan hikayeleri izleyici ile buluşturabilme eylemidir. Bu, çeşitliliği artıran önemli bir nokta. Geleneksel sinemanın içerik sıkıntısından uzun süredir söz ediyoruz ama son zamanlarda dijital platformların -seri bir üretim yapmaya başlamak zorunda olmalarını da düşünürsek-geleneksel sinema anlatı formülleri ile iş yapmaya devam ediyorlar.”

“Geleneksel sinema bitmez”

Geleneksel sinemanın hiçbir zaman biteceğini düşünmediğini vurgulayan Seçmen, şöyle konuştu:

“2000’de sinemalarda gösterilen Türk filmleri bir merakla harcanan bütçeyi elde ettirecek veya kar edecek kadar izlenmekteydi. Fakat özellikle 2008 sonrası ‘nasıl olsa izleniyor her türlü para kazanılabilir’ fikriyle birçok film çekilmeye başlandı. Fakat bu kadar çok içeriğin hepsinin maliyetini çıkartabilecek veya onlara para kazandırabilecek kadar bir seyirci sayımız maalesef yok. Aynı durum yabancı filmler için de geçerli. Bu durumda sinema salonlarında gösterilen filmlere karşı bir içerik doymuşluğu ve bıkkınlık başladığını da söylemek gerekiyor. Sadece bağımsız yapımların bu bağlamda değerlendirilmemesi gerektiğini söylemek gerekir ki onların ilk amacı para kazanmak değil, zaten bu filmlerin seyirci kitlesi nerede gösterilirse gösterilsin o filmi buluyor ve izliyor. Ben geleneksel sinemanın hiçbir zaman biteceğini düşünmüyorum. Sadece yeni bir gösterim mekânı alternatifi söz konusu. Küresel salgın öncesine kadar sinemalarda yaşanan o doymuşluk, artık yavaş yavaş dijital platformlar için söz konusu olmaya başladı. Çünkü çok fazla içeriği seri bir şekilde üretme zorunluluğu aynı zamanda zamanla kalitenin düşüşü anlamına gelecektir. Oscar’lı yönetmenler olan Martin Scorsese veya Alfonso Cuaron, dijital platformlar için filmler çekiyor. Ama bir yandan da hatırlamamız gereken önemli bir detay da sinemalarda iş yapacağından emin olunan birtakım işler yine sinemalarda gösterilmek için özellikle bekletiliyor. Örneğin, yönetmen Christopher Nolan’ın son filmi ‘Tenet’ 2020 yılının Haziran ayında vizyona girmesi planlanırken küresel salgının başlaması ile Ağustos ayına alınmıştı. Yine 2020 Nisan’da vizyona girmesi planlanan son 007 filmi ‘No Time To Die’, salgın şartları da göz önüne alınarak Ekim 2021’de gösterime sokuldu. Gerçekten sinema perdesinde izlenmeye değer olan ve orada izlenmediği zaman bir anlamı olmayan özgün içerikler az da olsa var ve hiçbir zaman bitmedi, bitmeyecek. Ekim 2021’de vizyona sokulan bir başka film olan Dune’da, mutlaka sinemada izlenmesi gereken ve bu küresel salgın ortamında gerçekten de izlenen bir film oldu. İyi planlanmış ve özgün olan her içeriğin koşullar ne olursa olsun mutlaka salonlarda izleyicisini bulacağı kanaatindeyim.”